

BRENNTORVMYRER I STADSBYGD OG LENSVIK HERREDER I SØR-TRØNDELAG.

Av landbrukskjemiker O. Braadlie.

TRØNDELAG MYRSELSKAP har i de siste par år særlig arbeidet med undersøkelse av brenntorvmyrer i Sør- og Nord-Trøndelag. Undersøkelsene er mest mulig foretatt for å få en samlet oversikt herredsvis over de brenntorvmyrer som finnes. De myrer som er av noen betydning er kartlagt, og mengde og kvalitet er bestemt. Mindre myrer og myrer som er sterkt oppdelt i små parseller er beskrevet.

Etter hvert vil det i «Medd.» bli gitt en oversikt over arbeidet, og vi begynner med en oversikt over brenntorvmyrer i Stadsbygd og Lensvik herreder.

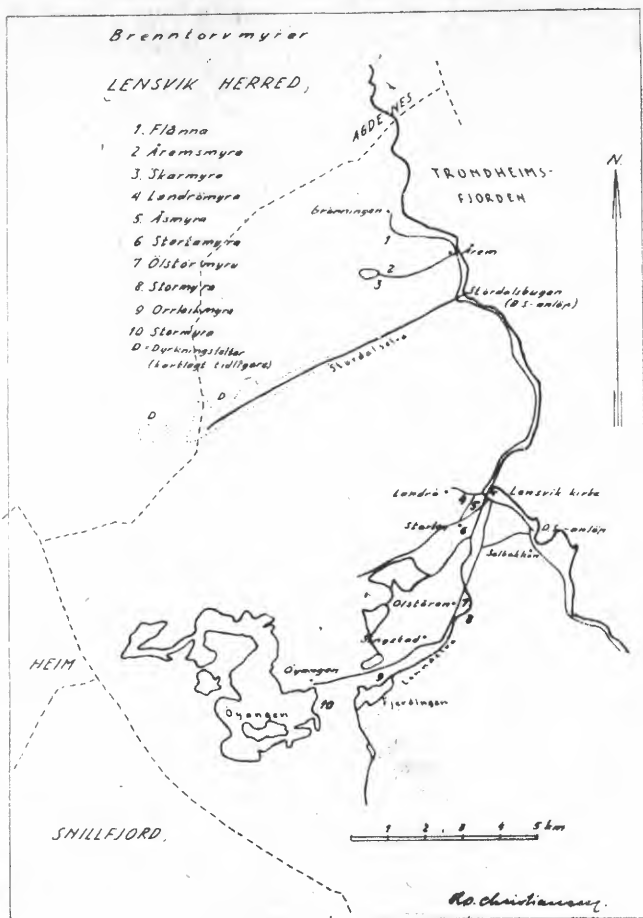
Stadsbygd.

Nede i selve bygda er det 5 mindre brenntorvmyrer, Aksjemdalsmyra (ca. 120 da), Aksjemsmyra (ca. 120 da) og Grønningsmyra (ca. 150 da), som ligger etter hverandre på vestre side av Prestelva.

Tabell 1.

Brenntorvmyrer i Stadsbygd og Lensvik herreder.

Nr.	Navn	Totalareal da	Derav brenntorv da	Midlere dybde m	Derav brenntorv m	Råtov total m ³
Stadsbygd:						
	Hammermyra	129,2	45,8	2,4	2,2	100,800
	Haugvangsmyra	94,8	46,5	2,1	1,9	88,000
						188,800
Lensvik:						
1	Flånna	378,6	120	2,0	1,6	219,400
2	Åremsmyra	195,8	60	1,4	1,1	66,000
3	Skarmyra	107,4	35	2,3	1,8	63,000
4	Landrømyra	55,1	18	2,4	1,9	34,000
5	Åsmyra	75,7	20	1,2	1,0	20,000
6	Stertamyra	38,0	15	1,8	1,4	21,000
7	Ølstermyra	59,9	44	1,9	1,5	65,100
8	Stormyra	51,0	35	1,5	1,05	34,500
9	Orrleikmyra	71,6	37	1,4	1,1	40,700
10	Stormyra v/ Øyangen	55,0	20	1,8	1,3	26,000
						589,700

Disse 3 myrer er av noenlunde samme kvalitet. Det er brenntorv av H 5, til dels med H 6 i bunnen rundt myrkantene, i midten av myrene er torva mer moseholdig. Gjennomsnittlig dybde ca. 1,7 m. På østre side av Prestelva ligger Kassetmyra (ca. 25 da) og nord for denne Kvidalsmyra (ca. 35 da) ved Stadsbygd Meieri. Dybden av disse myrer er 1,8 til 2 m, og kvaliteten er noe liknende som de forrige, H 5 til H 5—6. Alle disse 5 myrer er oppdelt i mange parseller og brukes av bygdas befolkning. Det er nemlig lite skog, og torv brukes derfor meget som brensel.

I Markabygda, 12—14 km fra Røberg dampskipsanløpssted, er det 2 større myrer, Hammermyra og Haugvangsmyra.

Hammermyra er delt mellom Hammer gård og kommunen. Det er bare i den søndre del av myra at det er brenntorv fra H 5

oppover til H 7. De dypeste lag er noe askeholdige. Brenntorvmengden (råtorv) er ca. 100,000 m³ og midlere dybde 2,4 m.

Haugvangsmyra er delt mellom 3 eiere. Torvkvantiteten er stort sett bra rundt kantene med H 5—H 7, midten av myra er noe moseholdig og kan til dels brukes til torvstrø. Brukbar brenntorv ca. 88,000 m³ råtorv med midlere dybde 2,1 m. Det stikkes år om annet en del torv i denne myr av eierne både til eget bruk og til salg.

Dette er det vesentlige av brenntorvmyrer i Stadsbygd. Det er ikke mer enn hva som trengs for bygdas egen befolkning, og en kan ikke gjøre regning med salg til andre steder.

Lensvik.

I Lensvik herred, på vestsiden av Trondheimsfjorden, er det atskillig brenntorv. I alt er det undersøkt 10 myrer, skissen viser beliggenheten innen herredet. I tabell 1 er sammenstilt oppgaver over areal, myrenes dybde, m³ råtorv etc. og i tabell 2 analyser av de fleste av myrene. Til tabellene skal bemerkes følgende:

Den største brenntorvmyr i Lensvik er Flånna. Den ligger ved vei ca. 3 km fra Størdalsbugen. Analysen viser at myra har brenntorv av god kvalitet, tung, med god sammenholdningsgrad og rimelig askeinnhold og brennverdi. En del av myra er av dårligere kvalitet og kan til dels brukes som torvstrø.

Åremssmyra, som ligger ca. 4 km fra Størdalsbugen og 1½ km fra vei, har for det meste god brenntorv. Skarmyra ligger 2½ km fra Størdalsbugen og 1½ km fra vei. Kvaliteten er som analysen viser av mindre god kvalitet, askerik og med dårlig sammenholdningsgrad. I Landrømyra er det utigjennom årene stukket meget torv, minst halvparten av myra er avtorvet. Den ligger ved vei ca.

Tabell 2. Analyser av brenntorvmyrer i Lensvik.

Nr.	Navn	Volnm- vekt g/dm ³	Sam- men- hold- nings- grad	Aske i vann- fri torv %	Brennverdi	
					I vann- fri torv kal.	I torv m/ 25 % vann kal.
1	Flånna	916	1 ÷	5,4	5096	3662
2	Åremssmyra	984	1	4,6	5152	3704
3	Skarmyra	864	2	9,0	5292	3809
5	Asmyra	418	2 ÷	3,1	5432	3698
6	Stertamyra	888	1	3,7	5346	3637
7	Ølstørmyra, øverst	267	2	2,3	4872	3404
	—»— nederst	877	1	5,4	5180	3735
9	Orrleikmyra	1113	1	4,1	5208	3746

3 km fra Lensvik. Kvaliteten øverst er noenlunde bra, så kommer det et lag på ca. $\frac{1}{2}$ m som er av dårligere kvalitet. Dypere nede er torva godt brukbar. Åsmyra ligger ved siden av Landrømyra. Den vestlige del av myra inneholder noe brenntorv. Den er imidlertid lett og med meget dårlig sammenholdningsgrad. Den største del av myra skulle være brukbar til dyrking. Stertamyra ligger ved vei ca. $2\frac{1}{2}$ km fra Lensvik. Den største del av myra har god brenntorv med meget god sammenholdningsgrad. Ølstørmyra ligger ved vei $2\frac{1}{2}$ km fra Lensvik. Her har det utigjennom årene vært tatt atskillig brenntorv. Den øverste del av myra er imidlertid av dårlig kvalitet, noe moseholdig og lett med dårlig sammenholdningsgrad. Dypere nede er kvaliteten god. Stormyra ligger ved vei ca. 3 km fra Lensvik. Torvkvaliteten er gjennomgående god, men det er en del røtter i myra. Orrleikmyra ligger også ved vei ca. $6\frac{1}{2}$ km fra Lensvik. Torvkvaliteten er som det ses av analysen meget god. Stormyra v/ Øyangen ligger ved Øyangen ca. 8 km fra Lensvik og ca. $1\frac{1}{2}$ km fra vei. Den vestlige del av myra inneholder brukbar brenntorv.

Lensvik herred er i det hele godt forsynt med brenntorv. Utigjennom årene er det da også stukket atskillig torv av bygdas befolkning, og flere av myrene er delt opp i parseller mellom de forskjellige eiere. Det må kunne antas at brenntorvproduksjonen kan økes i Lensvik, og da først og fremst ved at de som stikker torv øker produksjonen, slik at det på den måte kan bli en del til salg.

Ny litteratur.

1. Årbok for beitebruk i Norge.

1940—41.

Selskapet for Norges Vel har nylig sendt ut sin 15. årbok i beitebruk. Årboken er denne gang særlig innholdsrik (336 sider) med artikler av konsulent Bjarne Sakshaug, konsulent Haakon Sløgedal og assistent Helge Uverud. Sistnevnte har også et referatavsnitt.

Alle som er interessert i kulturbeitesaken bør skaffe seg denne verdifulle boken. Er en medlem av Selskapet for Norges Vel, fås årboken gratis tilsendt, hvis en ber om det, mens andre bare har å sende inn 25 øre til dekning av portoutgiftene.

2. Veiledning i skoggrøftning.

En ny og omarbeidet utgave av «Veiledning i skoggrøftning» av konsulent P. Thurmann-Moe er nettopp utkommet. Det er et interessant skrift som både fagfolk og andre interesserte vil ha utbytte av å studere. Som et særlig pluss ved boken kan nevnes at den inne-